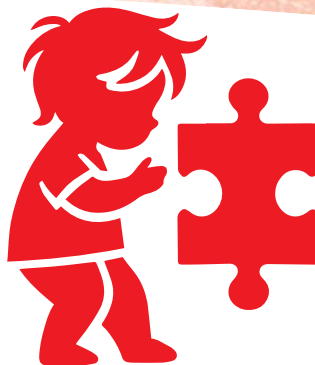

Zuzana Kuglerová

Prav, Jav a Nav

Keď kedysi v dávnych-pradávných časoch stvoril praotec bohov Rode z kameňa poznania Alantýru zem, nebo aj podsvetie, prvá z bohýň, krásna plavovlasá Lada, sa ho opýtala: „Dáš im aj meno?“

„Pravdaže dám,“ súhlasne prikývol Rode, „nadsvetie, kde stojí slnečný palác Jasuň, kde žijú bohovia podľa môjho práva, sa bude volať Prav. Zemi a svetu ľudí dám meno Jav. Aj podsvetie, plné temných zákutí, kde kvília duše mŕtvych, pomenujem. Bude to Nav.“

„Hm, hm,“ zahmkala Lada, očividne sa jej niečo na Rodeho slovách nepáčilo.

„A čože tak hmkáš, Prekrásnica?“ začudoval sa Rode.

„Tri svety, dobre, rozumiem, prečo si ich stvoril oddelené. Ale predsa len, nemalo by ich niečo spájať?“ odpovedala mu Lada.

Rode sa zamyslel a zistil, že prvá z bohýň má pravdu. Siahol do vrečka svojho plášťa – skrýval v ňom kadečo. Ved' napriek tomu, že bol najstarší zo všetkých bytostí vo vesmíre, mal dušu zvedavého chlapca, ktorého zaujalo všetko, na čo pozrel. Kedysi z toho vrečka vybral kameň poznania Alantýr, z ktorého sa neskôr stala Zem. Mal v ňom však aj iné veci: kľbko zo zlatých pavučín, šupinu z chvosta snežného draka Koršúna aj jednu Ladinu mihalnicu a okrem toho ešte jedno semienko.

Nebolo to obyčajné semeno, ale zázračné. Rode ho vytiahol a len tak vyhodil z okna slnečného paláca Jasuňa. Semienko padalo, padalo a stále padalo – dlho, predlho

Prav, Jav a Nav

hlbkou nekonečného vesmíru, čo oddelovala slnečný palác od hviezd aj mesiaca, až kým nedopadlo na zem. Tam ihneď vyklíčilo a zapustilo korene. Počas jedinej hodiny vyrástlo na obrovský strom, mohutný, košatý, rozvetvený. Koruny toho stromu boli také vysoké, že sa dotýkali brán slnečného paláca. A jeho korene také hlboké, že siahali až do podsvetia.

Lada bola spokojná, splnilo sa jej totiž to, po čom potajomky túžila. Dovtedy mohla ísť dole na Zem iba vtedy, keď jej Rode požičal slnečného koňa. A on ho nerád požičiaval, bol jeho obľúbený. Teraz sa mohla len tak zošmyknúť po konároch stromu, skákať z jedného listu na druhý, až kým sa – hop sem, hop tam – neocitla na zemi. Aj Rode bol spokojný, veď už mal konečne pokoj od jej dobiedzavých rečí. No niekomu sa to nepáčilo. Svarogovi, bohovi kováčstva, najstaršiemu z Rodeho synov. Uvedomil si, že po obrovskom strome sa môžu do slnečného paláca Jasuň dostať tí, ktorým tam bol dovtedy vstup zakázaný: ľudia. A keby len oni. Aj kvíliace duše z podzemia.

Aj Svarog mal dlhý plášť a na ňom vrecko. Vo vrečku nemal len jedno semeno, ale hneď dvanásť. Vytiahol ich a hodil do vetra. Spadli na zem. A takisto z nich vyrástli stromy. Síce nie za hodinu ani za dve, ale za dvanásť. Boli to zázračné stromy. Vyzerali ako vysoké mohutné smreký. No keď k nim niekto prišiel bližšie, zistil, že sú to zelení obri. Ruky a nohy mali zo smrekových konárov a hlavu tiež. Vedeli chodiť a dokonca aj rozprávať.

„Aká je naša úloha, pane?“ opýtal sa najstarší z lesných obrov Svaroga.

„Budete strážiť posvätný strom, čo spája Prav, Nav a Jav,“ vysvetlil im Svarog.

„Nedovoliťe žiadnej ľudskej duši, aby ho našla. Vždy ho zahalíte svojím dychom.

Ak bude treba, premeníte sa na hustú hmlu. Obkolesíte ho tak, že sa stane neviditeľným.“

„Ale čo ak sa medzi ľuďmi nájde čistá duša, ktorá si zaslúži spoznať Prav?“ nasmelo sa spýtal najmenší z lesných obrov.

„Bude musieť uhádnuť vaše mená. Až tie odomknú brány Pravu.“

„Ale veď žiadne nemáme...“ namietol ďalší obor.

„Máte, lebo práve teraz vám ich dám.“

Tak lesní obri – lesovici – dostali mená: Magur, Dragur, Stregoň, Snegoň, Grgoň, Talagoň, Beskyň, Turoň, Tisoň, Ustrig, Gravica a Lokca. Hovorí sa, že ešte stále žijú v hustých lesoch Slovenska, strážcovia brán do Javu. Sú to tie najvyššie osamotené smreký, čo zbadáte na najvrchnejšej časti kopcov a skál.

1. Prečítaj si otázky a pri každej zakrúžkuj písmeno so správnou odpoveďou.

Kto pomenoval tri svety?

- a) Lada b) Rode c) Svarog

Čo spája Prav, Jav a Nav?

- a) zlatý rebrík
b) posvätný strom zo semienka
c) slnečný kôň

Prečo Svarog vytvoril lesovikov?

- a) Aby ozdobili slnečný palác.
b) Aby strážili posvätný strom.
c) Aby učili ľudí kováčstvu.

2. Označ (zakrúžkuj), či je tvrdenie podľa príbehu pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).

Lada navrhla, aby tri svety boli úplne oddelené.	P	N
Semienko vyrástlo na strom za jedinu hodinu.	P	N
Lesovici sú opísaní ako zelení obri podobní smrekom.	P	N
Brány Pravu sa otvoria každej ľudskej duši automaticky.	P	N
Svarog dal lesovikom spolu dvanásť mien.	P	N

3. Prirad' k sebe, aké pomenovania dal Rode nadsvetiu, zemi a podsvetiu.

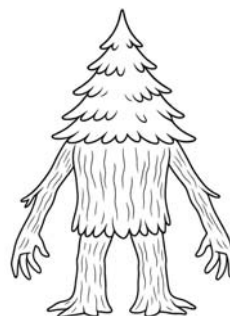
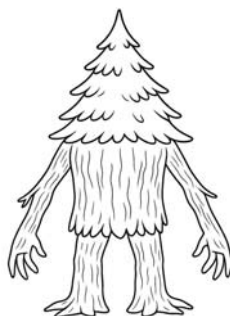
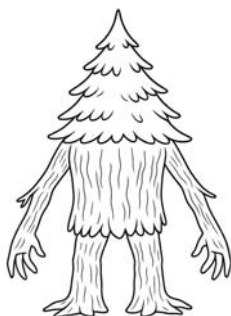
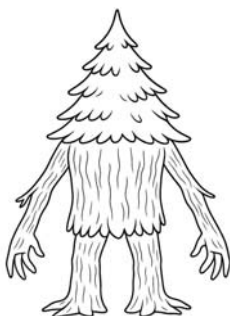
Zem a svet ľudí...	PRAV
Podsvetie, plné temných zákutí, kde kvília duše mŕtvych...	NAV
Nadsvetie, kde stojí slnečný palác Jasuň, kde žijú bohovia...	JAV

Prav, Jav a Nav

4. Štyria lesovici stoja v rade a ty sa pozeráš na ich chrbty: Magur, Dragur, Grgoň, Stregoň. Platí: Magur nestojí na kraji, Grgoň stojí po pravej ruke Magura, Draguň stojí medzi Magurom a Grgoňom, Stregoň stojí po ľavej ruke Magura. Pomenuj lesovikov.

5. Lada skáče po konároch. Jeden jej skok znamená, že preskočí tri listy.

Koľko listov preskočí, keď skočí **6 skokov**?

Koľko skokov urobila, keď preskočila **27 listov**?

Koľkokrát musí skočiť, keď chce preskočiť **21 listov**?

6. Lada nazbierala na zázračnom strome tri druhy listov: zlaté (každý má hodnotu 4 zlatky), zelené (každý má hodnotu 2 zlatky), hnedé (každý má hodnotu 1 zlatku). V košíku má 5 zlatých, 8 zelených a 6 hnedých listov. Akú hodnotu listov má v košíku?

Zápis:

.....

.....

.....

Výpočet:

.....

Odpoveď:

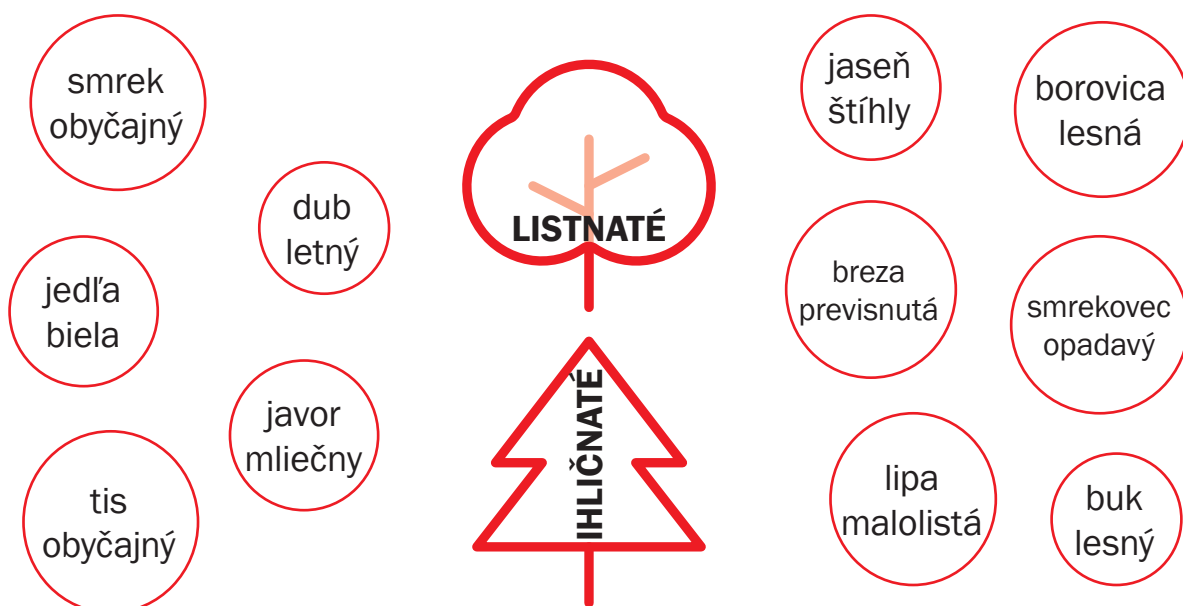
7. Usporiadaj mená lesovníkov podľa abecedy.

Magur, Dragur, Stregoň, Snegoň, Grgoň, Talagoň,
Beskyň, Turoň, Tisoň, Ustrig, Gravica, Lokca

.....

.....

**8. V našich lesoch rastie množstvo stromov.
Roztried' stromy podľa toho, či sú ihličnaté alebo listnaté.**

9. Nakresli, ako by mohol vyzerat' jeden z lesných obrov, ktorého vytvoril Svarog (boh kováčstva, najstarší Rodeho syn).

Empty rectangular box for drawing.

[illegible]